

А. А. Назарова

Лозно-Олександрівка

ЛОЗНО-ОЛЕКСАНДРІВКА – селище міського типу Білокуракинського району [Луганської області](#). Лозно-Олександрів. селищ. раді підпорядк. села Олексапіль та Петрівка. Знаходиться на р. [Лізна](#) (Лозна; притока [Айдару](#), бас. *Сіверського Дінця*), за 190 км від Донецька, за 130 км від обл. центру, за 45 км від райцентру, за 12 км від залізнич. ст. Солідарне та за 7 км від пункту пропуску Петрівка на укр.-рос. кордоні. Площа 5,95 км². За переписом 2001, насел. становило 1193 особи (складає 79,8 % до 1989), станом на січень 2015 – 978 осіб (переважно українці та росіяни). Побл. смт виявлено палеоліт. і мезоліт. стоянки, кургани епохи бронзи. У 2-й пол. 17 ст. на цих землях козаки заснували поселення Тарабанове (нині Павлівка) та Писарську слободу (нині Л.-О.). На поч. 18 ст., після азов. походів рос. військ Петра I, їх подаровано князю Б. Куракіну. 1707–08 жит. брали участь у повстанні під проводом К. Булавина. 1718 через епідемію чуми усі мешканці виїхали з села. Через майже 40 р. тут оселилася значна кількість селян з Тамбов. губ. У цей період поселення отримало назву Олександрівка (від імені одного з переселенців), пізніше – сучасну. 1758 зведено церкву Олександра Свірського (у 1930-х рр. зруйновано). Згодом сюди переїхала низка селян з Київ., Полтав. і Черніг. губ. 1804 родина Куракіних продала свої навколишні маєтки. У 19 – на поч. 20 ст. – волос. центр Старобіл. пов. Харків. губ. 1864 проживало 2365, 1885 – 2212, 1914 – 3540 осіб. Під час воєн. дій 1918–20 влада неодноразово змінювалася. Лозно-олександрівці потерпали від голодомору 1932–33 (померло бл. 250 осіб), зазнали сталін. репресій. 1934–59 – райцентр. 1932–38 – у складі Сталін. (нині Донец.), від 1938 – Луган. обл. Від 9 червня 1942 до 25 січня 1943 – під нім.-фашист. окупацією. Діяло рад. підпілля. На фронтах 2-ї світової війни воювали 369 жит., з них 154 загинули. 1959–66 – у складі Білолуц., від 1966 – Білокуракин. р-нів. Від 1964 – смт. У рад. період функціонував піонер. табір і будинок для малорозвинених дітей. До 1996 працював цегел. завод, до 1998 – маслозавод, до 2015 – хлібопекарня. Нині у Л.-О. – заг.-осв. школа, дошкіль. навч. заклад; Будинок культури, б-ка; амбулаторія. Розміщено прикордонну військ. і пожежну частини. 1998 на Пн. від смт серед лісостеп. масиву створ. заг.-зоол. заказник місц. значення Лісова перлина (3174 га). Встановлено мемор. комплекс воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак на могилі невідомого солдата. Серед видат. уродженців – Герой Радянського Союзу М. Воронін.

Бібліографічний опис:

Лозно-Олександрівка / А. А. Назарова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-56241>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).